

Сам. (А)
5-1

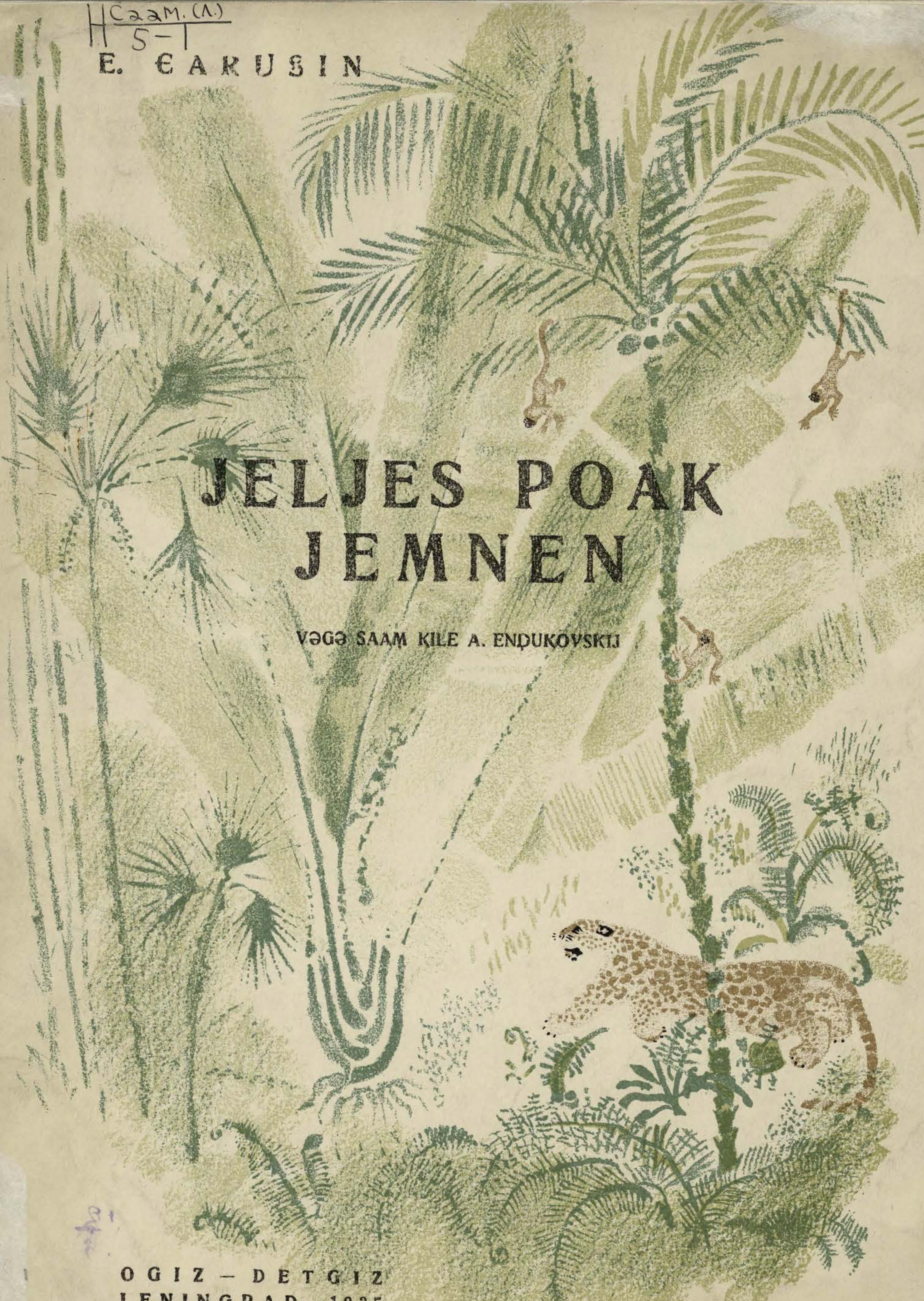
E. CARUSIN

JELJES POAK JEMNEN

VƏGƏ SAAM KILE A. ENĐUKOVSKI

OGIZ - DETGIZ
LENINGRAD - 1935

100

Puk tægka nayt jelev poak jemnest.

Tampe vødc ej podtøl, paj lij poakas.

Talj tampe rotksæl kiesest læsa tæin, sto poak aþr valøv. Tampe jemn jenø sântəm kavne sant. Poaksæt sântəm kayn sântøv vøhtþne ja puerast, vaꝛ lev tampe sugkæ, puk lev sorma, gu sajm kodþne, oksjata egk pašt. Sântəm kayn aņtøv fruktæt, fruktəguim nayt portu-
vøv. Kiepsene lij noavdet jele, jugke sajest lij pormus. Ku lij kaskaj
nayt, iæz nþdtsə kiepsene lij miectə — jeres navte lij jenø.

Puk nayt viekhuyen tæit sæjet, kašt puadt jele.

Tavlest: morsæt lij naꝛ vuln puit, læsa eleee kælmas. Nual ja røhp
poncədəs ja saksmedəs vuajhæløv. Kiesa sij lev kirjaj, gu kies jemn,
talva lev vilkæ, gu vødc, stovə sij kies jemne aļn ja vöz aļn jevleee
ujinəmnala.

Sovjest: tigr lij vantsəguim tən guejka, stovə son varest, kucvej
səsn, læstəj səsn, iartas murəj səsn eleee kustemnala. Ziraffašt eapəh
lij kuhꝛ sântma, stovə læstət vualae murən kaskæ.

Olmə tavlest pudcəguim vþjev, pudcət sântøv.

Piengəguim vþjev.

Sovjest slon kidte mathæløv — sonən ləhkəv ja verbjudəguim vþjet.

TIGR

Ujinek-egk ton kos?

Kuedt kos pukves lænen ja sijden jelev.

A tædta kos—tigr—jal varest. Ronkles tigr lij sur vilkes tal maŕ.
Son lij rupses-ruekes kovest ja son aĭn gu lev eoahpes vantas, stovæ
son ej kuestee sugkes muræ sæsn vasæst, læstøj sæsn, kuecve sæsn, iar-
tas muræ tugken.

Kos pærtæst saplinket sŭl, niedt varest vœervet sŭl, a tigr varest
jerk sŭl, hiavpas sŭl, olmæ sŭl, puk jeljesæt sŭl ja por. Læsa slonæst
tigr pal. Son (slon) el læsa miecla miectøv ile eiglæs ovtet polka el ra-
væt, aŭ slon avta joraæ.

KROKODIL

Poak jogən jal krokodil, kovenes son gu tienelink, a ronkles vən-
nas maṭ lij.

Sonəst nialm maṅem biala eaļm avnant, a nialmest paṅ lev, gu
sagəst paṅ, nɔdt sugkɔne sij arəv.

Lesəv rəndəst gu kəs sagkəm mur ile cuṛk ja jev lɔgk tək mur
nikoz, ja uḍc lonta, gu rav, təleje murə miļte viznəv, pormuz odcəv.

A goḍt jodt parahot ile vəns jog miļte, tək mur lɔgknəskuedtev
ja vujlev vəhtamp eadca.

Tək jev mur lesma, a krokodil lesən.

Vɛlk egka eaṣ jugkə jeljes, ujin kiajnəs aļn sama eaḍc kurəst
ļas kəs mur. Ej pəl murəst nayt, jodt sone aļtla. Koht mohndat tədt
mur sijpen. Murt julket navdest, tabat poaneguim ja eadca kieskuat.

Tədt ela mur, a krokodil ļaj.

Vujnədtə eļakoht təin poak jogən—krokodil tabat ja por.

Krokodiləst naḵ lij rovas, ņezəs pəsən ludt ej vaļt—kɛerkad poaga.

SLON

Slon lij sur, elə, gu kuht kovas nump numpes aln.

Slonəst nuŋ lij kuhķ, koejuv nuŋmoaķ. Son tain nuŋmozən por-muz — fruktət murəst rodt ja nialmaš pej. Jemnest sujnet rodt. Slon kope nuŋmodces eaz ja volnat eoazen. Nuŋmozən slon kuent loses koavnet. Pərtmurət, kidket surət. Vuaj i sama uđc koavnet valtə nuŋ-mozən, təd miļte sonəst nuŋ kiezest nuŋmozəst lij tovńne, gu olmə ciep. Son tain ciepən vuaj dazə murj valtə ja ej pidke.

Slonəst lev kuht ealən viļkes taft, gu morsəst. Tədt taht, lij sama koləs taht — pəřamp mors ealnəj. Ealnən valt slonət konteet.

Kidas slon lij eofta milves nayt. Son i kitkem noagk, i pařsať kieant i loses koavnet kuntae, koit sone vužhət.

ZIRAFFA

Ēapəh sonəst eofta lij kuhķ stobə son vuajae ei murən ləstət pagked. A gođt son sujnet porskuat, evt juļket son kuļķ kora komtkene sərət—tən guejka, sto ēapəh sonəst ņezeļt sojant.

Ziraffašt naķ puk lij kuļmheguim.

Kues pejv eied ləstəj euəv, vuļn, mur vuļn kirjaj kevneh səntəv, mogka kevneh səntəv, gu naķ aļn ziraffašt. Kirjaj kevneh səsni eueneal ziraffa ja son ej kuļķ. Sama ņədtə, koht minəst rəhp ar vəz aļn—talva son lij vilkə, stobə son vəz aļn ej kuestee.

KENGURU

Kenguru nipläsäst eovj naked lij lofk, korman kova.

Kenguru kuent alkaŕ ja sinət lofke pej, tampe sonəst lev nene.

Kenguru alkəne ʒas təna lofkəst, nem majt ja sant.

Ŧues səntlast alkəne, son kiastat lofkəst sujnet porsasted ja kərna-
sted.

A maŕa təst odtə lofke lam.

Kenguru kuht maŕ juʒk aʒn ŕuek, ŕuekem loafket eoŕta kugket
ləhk, təgo loŕt kərtae. A sejpen cavstadant.

Evt juʒkeguim kenguru ləsa pormuz valt—nialma kuent di vial
ruvnat.

Evt juʒk kenguruŕst lev eoŕta uŕcha.

VERBLUT .

Verbludəst lij puit kəvre səsən. Verblut kuent son ja voarad ŋuezes v̄er guejka. Verblut jal səntnatem jemnəst. A səntnatem jemn, konk puadt sone vuotədtə, gu eiar lij ŋuolkə, ləsa tampe jevla sig suin, ni sugkes mistəg, ni jagkəl, ni siahtar jevla, a sant ləsa eht pastles suin Ǝaɟc lij vanas. Jemn eja, eht vuntas lij.

Tənguejka verblud varas lij pormusə vanas.

Təl mənguejka verblut kuent puit voalmsə kəvren.

Verblut vuaj omp ni porə ni porə ni jugkə ja ej jam.

Ləsa kayr, gu koras vierc, levjev iertenes.

Por verblut jugkenalsəm pastlesnəket, kosk kuecvet, məit modta jeljes i porə jev alk.

Verblut aln olmə v̄jev ja klaɟ v̄gkəv pəjel səntnatem jemne, pəjel vuntsəj.

LEV

Lev lij tənšə nalest, gu kos ja gu tigr.

Ronkenes lev lij sur tal maŭ.

Son jal sənntatem jəmnen ja murhəmes poajken.

Sonəst eapəh lij vugkə ja ciaksəguim.

Jin lij sonəst rovas, gu tirmes. Lev vuļkev miaca v̄hetəmuzən kaŋc koŋcənes kuhkene. Sij jovguedtev—riegkuedtev, puk samhəməs nayt poaekəv ja ləməv lev jinəst.

Lev eaz jugkəm sajest jeljesət v̄ert, mistəgə tugken sueptat ja tavat kieplen. Jerk kontae, htavpas kontae, olm̄ne rovpat ja olmə kontae.

OBEZJAN

Jelev murən nayt — obezjan. Kove mište sij lev gu olmə, læsa saks-meguim.

Ja kid, eo fta kukes kidlev sinəst ja jułk lev. Læsa jułk jenamp kostədtəv kidə nala, sij (obezjan) jułkeguim gu kidəguim ufsən toap-tədtəv. Obezjan murə mište sьhtьne ŋuaməv — jugkenalsəm səntəm koavnet odcəv ja porəv.

Jenə nale lij obezjanə. Sama sur naļ obezjanən lij gorilla-obezjan. Gorilla lij sur olmə ronka, læsa jenə vьerə lij somjamp olmnedte.

Pukves tədta obezjan lij eoahpes vuptən, paŋ lev sonəst sorə, kid lev kugk, kues gorilla jodt, son kidəguim vušt jemnedte cavstadant.

Lij naļ obezjanən — simpanze kodeet — ronkenes uđcmusamp — əj sur nəzan ronkest.

Lij naļ — orang-utang kodeet. Tədta obezjan lij rupses-ruekes kovest. Saŋ „orang-utang“ kiləst təd jemn lantest (narodəst) lij „vaŋ olmьne“, tad mište olmə jurtən, sto tədta lij zobəļ olmьne ja ujte son vara tən guejka, sto son ej tatьne ləhkəd, koht puk olmə.

Lij naļ obezjanən — gibbon kodeet, son lij vial uđcmusamp.

Gibbonəst kid lev kugk, son sujip ufsən, murəst mure ŋuek ja laul, gu olmьne.

Təlegke obezjan nьdt lev puk olmə nala, sto nəmpses sinət olməkoу obezjan.

Lev pienəkoу obezjan, kogk pienə kova kostədtəv, nielj jolkaj aļn kərnəv. Janas sij tirmen jelev.

Lij vial obezjanən naļ — kodeet martьskaŋ — ronkles ŋual alka maŋ.

Ja təgk murən jelev. A gođt eļa kuhken olmə valsəgk sij kərnəv puk tohkən suelnəd ajdet ja sadət.

UĐC SAŋNƏKINƏ

Frukt — плод, фрукт.

Godt — если.

Koу — вид, образ.

Lofk — сумка.

Miesьne — охотник.

Murhəmes rajk — степь.

Naļ — порода.

Paŋke(d) — щипать.

Pastlesnəhk — колючка.

Sovj — юг.

Səntəm kaуn — растение.

Sətnatəm jemn — пустыня.

Саам. (Л.)
11.5-1

Е. ЧАРУШИН — ЖИВОТНЫЕ ЖАРКИХ СТРАН

Перевод на саамский (лопарский) язык А. Эндюковского
ОГИЗ — ДЕТГИЗ — ЛЕНИНГРАДСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ — 1935

Ц.Н. Ленинетта №101 Ленинград, № 2405 Тир. 1.000 Автор, издательство, стр. ф. 62x93.
Сд. в прокат 2 /У-264 Подл. к изд. 22.11.35 г. Редактор К. Шварц
М-л дитогр. ОГИЗ РСФСР ул. Фрунзе, Полиграфзавод им. М. Ульянова

Ц 1935
Акт № 13
1935
11.5-19